

НАН УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ІМЕНІ В.К. МАМУТОВА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ»
(ДУ «ІЕПД ІМЕНІ В.К. МАМУТОВА НАН УКРАЇНИ»)

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ
ДЕРЖАВНОЇ УСТАНОВИ
«ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ІМЕНІ В.К. МАМУТОВА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ D8 ПРАВО»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради ДУ «ІЕПД
імені В.К. Мамутова НАН України»
(протокол від 13 червня 2025 р. № 12)

Голова Вченої ради ДУ «ІЕПД
імені В.К. Мамутова НАН України»
Володимир УСТИМЕНКО
13 червня 2025 р.

Введено в дію наказом
директора ДУ «ІЕПД
імені В.К. Мамутова НАН України»
від 13 червня 2025 р. № 25/25А

Київ
2025

Розробники-упорядники:

ДЕРЕВЯНКО Богдан – провідний науковий співробітник відділу господарсько-правових досліджень проблем економічної безпеки Інституту, доктор юридичних наук, професор;

ПЕТРУНЕНКО Ярослав Вікторович – провідний науковий співробітник відділу проблем модернізації господарського права та законодавства Інституту, доктор юридичних наук, професор;

ГУДІМА Тетяна Степанівна – заступник завідувача відділу проблем модернізації господарського права та законодавства Інституту, доктор юридичних наук, старший дослідник;

КРАСНОВА Юлія – провідний науковий співробітник відділу проблем модернізації господарського права та законодавства Інституту, доктор юридичних наук, доцент;

ТЕРЕМЕЦЬКИЙ Владислав Іванович – завідувач сектору проблем реалізації господарського законодавства відділу проблем модернізації господарського права та законодавства Інституту, доктор юридичних наук, професор;

САНЧЕНКО Алевтина Євгенівна – провідний науковий співробітник відділу проблем модернізації господарського права та законодавства Інституту, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник;

ОЛЮХА Віталій Георгійович – провідний науковий співробітник відділу господарсько-правових досліджень проблем економічної безпеки Інституту, доктор юридичних наук, професор;

НІКОЛЕНКО Людмила Миколаївна – провідний науковий співробітник відділу господарсько-правових досліджень проблем економічної безпеки Інституту, доктор юридичних наук, професор.

Вступ

1. Програму вступного іспиту до аспірантури Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Мамутова Національної академії наук України» зі спеціальності D8 Право» (далі – Інститут) розроблено відповідно до Правил прийому до аспірантури Інституту та з урахуванням освітньо-наукової програми, яка реалізуються в Інституті з пріоритетом підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за господарським та господарсько-процесуальним напрямками наукових досліджень, закладеними науковою школою академіка НАН України В. К. Мамутова.

2. Вступники до аспірантури Інституту під час вступного іспиту (далі – вступний іспит зі спеціальності) повинні проявити компетентності, набуті під час здобуття освітнього ступеня «магістр» у різних галузях права.

3. Фахове екзаменаційне випробування проводиться у формі класичного іспиту, що містить три питання. Нормативний час підготовки до відповіді становить 20 хвилин.

4. Програма вступного іспиту формується із наступних блоків галузей матеріального та процесуального права:

- теорія та історія держави і права України;
- державне (конституційне) право України;
- господарське право України;
- господарське процесуальне право України;
- екологічне, земельне, аграрне, природоресурсне право України;
- цивільне, сімейне, житлове, спадкове, трудове право України;
- цивільний процес України;
- адміністративне право України та адміністративне судочинство в Україні;
- кримінальне право та кримінальний процес України.

5. Результати вступного іспиту зі спеціальності оцінюються до 200 балів.

2.1. Приблизний перелік питань з теорії та історії держави і права України

1. Походження, основні положення Правди Руської як одного із основних правових актів Київської Русі.
2. Держава і право Галицько-Волинської держави і Королівства Руського.
3. Державний устрій, право, система судочинства на українських землях у складі Великого князівства Литовського, Руського та Жемайтського.
4. Організаційний устрій, правові звичаї, традиції та правові акти Запорізької Січі.
5. Українська козацька держава – Військо Запорізьке: державний устрій, право і законодавство.
6. Конституція прав і вільностей Війська Запорізького 1710 року Пилипа Орлика як найперша конституція у світі.
7. Правові акти, що діяли на українських землях у складі російської імперії. валуєвський циркуляр 1863 року, емський указ 1876 року.
8. Передумови та етапи відродження української державності на початку ХХ ст.
9. Утворення і діяльність Української Центральної Ради, Універсали Центральної Ради.
10. Відбудова української державності в Українській Народній Республіці: програми, нормативні акти, реформи.
11. Розробка, прийняття та основний зміст Конституції УНР та Конституції ЗУНР: прогресивні та консервативні положення.
12. Особливості державного ладу та діяльності Української Народної Республіки у період правління Директорії.
13. Захоплення більшої частини України радянською росією, Утворення СРСР. Особливості правового статусу УРСР в складі СРСР.
14. Український спротив колективізації та голодомор в Україні у 1932–1933 роках як акт розправи із українським селянством та геноцид українського народу.
15. Передумови появи, організація та діяльність українських національно-патріотичних організацій (УВО, ОУН та ін.).
16. Утворення, організація та діяльність УПА та її боротьба за незалежність України.
17. Проголошення у Львові «Акту відновлення Української Держави» (30 червня 1941 року), його значення та роль і подальша доля С.А. Бандери.
18. Війна СРСР в Афганістані, розпад СРСР та відродження незалежної України.
19. Прийняття «Декларації про державний суверенітет України» 16 липня 1990 року, прийняття Акту проголошення незалежності України (24 серпня 1991 р.), проведення всенародного референдуму у грудні 1991 року.
20. Передумови та наслідки підписання Україною Будапештського меморандуму.

21. Причини і наслідки «Помаранчевої революції» 2004 року та «Революції гідності» 2014 року.
22. Прагнення України вступити до ЄС. Основні внутрішні та міжнародні акти, спрямовані на євроінтеграцію.
23. Початок війни росії проти України у 2014 році, анексія Криму та початок агресії на Донбасі у 2014 році.
24. Повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну (24 лютого 2022 року), перебіг військових дій та наслідки для України і світу.
25. Нормативні акти, спрямовані на євроінтеграцію, вступ до НАТО, двосторонні та багатосторонні угоди, укладені Україною з 2014 року та з 2022 року.
26. Поняття, ознаки та структура юридичної науки. Об'єкт і предмет правової науки.
27. Методологія правової науки: поняття, структура і значення.
28. Поняття та сутність права. Ознаки права.
29. Соціальні норми: поняття, загальні риси, види.
30. Право в системі соціальних норм (мораль, звичай, релігія тощо): спільні та відмінні риси.
31. Право та мораль: спільні та відмінні риси. Взаємодія права і моралі.
32. Поняття «джерело права», доктринальні підходи до його розуміння. Основні види джерел права в сучасних правових системах.
33. Верховенство права і законність в правовій державі.
34. Правова доктрина як джерело права. Вплив правової доктрини на нормотворчість і реалізацію права.
35. Принципи права: поняття та ознаки.
36. Справедливість, рівність, свобода і гуманізм як основоположні принципи права.
37. Галузеві і міжгалузеві принципи права.
38. Поняття норми права та її ознаки.
39. Структура норми права.
40. Поняття та ознаки системи права. Структура системи права.
41. Матеріальне і процесуальне право. Приватне і публічне право.
42. Галузь права: поняття та ознаки. Характеристика основних галузей права.
43. Поняття та ознаки правових відносин, їх види.
44. Поняття суб'єктів правових відносин та їх види (індивідуальні та колективні).
45. Класифікація юридичних фактів.
46. Правомірна поведінка: ознаки та склад.
47. Правопорушення: поняття та ознаки. Склад правопорушення.
48. Юридична відповідальність: поняття та ознаки. Види юридичної відповідальності.
49. Тлумачення норм права: поняття, об'єкт та предмет. Способи тлумачення норм права. Застосування норм права як реалізація права: поняття та особливості.
50. Аналогія закону і аналогія права.

2.2. Приблизний перелік питань з державного (конституційного) права України

1. Конституційне (державне) право України як важлива галузь права і наука.
2. Поняття, предмет і метод конституційного (державного) права.
3. Поняття і види джерел конституційного (державного) права України.
4. Конституційний процес в Україні з часів козацької держави.
5. Поняття, структура, функції та правова охорона Конституції України.
6. Поняття та види конституційно-правових відносин.
7. Поняття та види суб'єктів і об'єктів конституційно-правових відносин.
8. Конституційні основи державного і суспільного ладу України.
9. Особливості конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні.
10. Поняття, принципи і правовий режим громадянства України.
11. Форми та підстави набуття і припинення громадянства України.
12. Види конституційних прав і свобод людини і громадянина в Україні.
13. Основні конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні.
14. Право громадян України на звернення до Європейського суду з прав людини.
15. Набуття громадянства України.
16. Правовий статус іноземців, осіб без громадянства та біженців в Україні.
17. Правова характеристика особистих (громадянських) прав людини і громадянина.
18. Поняття та види політичних та економічних прав і свобод людини і громадянина в Україні.
19. Право приватної власності. Право користування об'єктами державної та комунальної власності. Право на підприємницьку діяльність.
20. Право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Право на безпечне для життя і здоров'я довкілля.
21. Право на освіту.
22. Право на свободу світогляду і віросповідання.
23. Поняття та види соціальних прав і свобод людини і громадянина в Україні.
24. Поняття та види активного і пасивного виборчого права.
25. Поняття й особливості мажоритарної, пропорційної, змішаної виборчих систем.
26. Поняття та особливості стадій виборчого процесу.
27. Поняття і види референдумів. Предмет (питання, які можуть виноситися) всеукраїнського і місцевих референдумів.
28. Порядок ініціювання і проведення всеукраїнського референдуму.
29. Правовий статус Верховної Ради України.
30. Склад і структура Верховної Ради України.
31. Правовий статус народного депутата України. Депутатська недоторканність. Підстави дострокового припинення повноважень народного депутата України.

32. Депутатські фракції та коаліція депутатських фракцій, депутатські групи Парламентські комітети і комісії.
33. Правовий статус уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
34. Основні форми роботи Верховної Ради України.
35. Поняття, види і стадії законодавчого процесу. Поняття нормопроєктування.
36. Правовий статус Президента України як голови держави.
37. Правові основи виборів Президента України.
38. Права та обов'язки Президента України.
39. Місце указів і розпоряджень Президента України у системі законодавства України.
40. Підстави та порядок дострокового припинення повноважень Президента України. Поняття імпідменту.
41. Правовий статус Ради національної безпеки і оборони України.
42. Правовий статус Офісу Президента та інших органів і служб при Президентові України.
43. Система і структура органів виконавчої влади України.
44. Правовий статус Кабінету Міністрів України.
45. Система і структура судової системи України.
46. Конституційно-правовий статус суддів. Порядок відбору і призначення на посаду судді.
47. Конституційно-правовий статус органів прокуратури в Україні. Конституційно-правовий статус адвокатури в Україні.
48. Законодавство про Конституційний Суд України. Порядок формування Конституційного Суду України. Правовий статус суддів Конституційного Суду України.
49. Функції і повноваження Конституційного Суду України. Науково-консультативна рада Конституційного Суду України.
50. Правовий статус, система і структура місцевого самоврядування в Україні.

2.3.1. Приблизний перелік питань з господарського права України

1. Поняття господарського права. Предмет та методи господарсько-правового регулювання.
2. Господарсько-правові відносини: поняття, ознаки, види.
3. Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності.
4. Поняття та види джерел господарського права.
5. Система господарського законодавства.
6. Види господарсько-правової відповідальності.
7. Поняття та види господарсько-правових санкцій.
8. Відшкодування збитків, завданих невиконанням (неналежним виконанням) господарського договору.
9. Поняття та види господарських зобов'язань. Підстави виникнення господарських зобов'язань.
10. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку та інші види порушень у сфері економічної конкуренції.
11. Правове забезпечення економічної конкуренції.
12. Непрямі форми державного регулювання економіки.
13. Господарський договір: поняття, види, порядок укладення.
14. Правове регулювання реалізації економічної політики держави.
15. Корпоративні права. Корпоративні відносини.
16. Господарська діяльність: поняття та види.
17. Органи управління господарських товариств.
18. Особливості утворення та припинення суб'єкта господарювання.
19. Поняття, ознаки та класифікація суб'єктів господарювання.
20. Фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності.
21. Поняття та види цінних паперів.
22. Захист прав споживачів в Україні.
23. Акціонерне товариство. Права та обов'язки акціонерів.
24. Правовий режим акцій.
25. Особливості управління господарською діяльністю у комунальному секторі економіки.
26. Форми та методи державного регулювання господарської діяльності.
27. Способи забезпечення виконання господарських зобов'язань.
28. Державна допомога суб'єктам господарювання: поняття, ознаки, форми.
29. Публічно-приватне партнерство: поняття, ознаки, форми.
30. Види та порядок формування цін та тарифів.
31. Правові та організаційні засади створення і функціонування індустріальних парків.
32. Правове регулювання страхової діяльності. Види страхування.
33. Правові та організаційні засади реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності.
34. Державний контроль та нагляд за господарською діяльністю.

35. Правові засади здійснення публічних закупівель.
36. Правове регулювання банківської діяльності. Правовий статус банку.
37. Неплатоспроможність банків. Особливості виведення банків з ринку.
38. Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів господарювання.
39. Правове регулювання інвестиційної діяльності в Україні.
40. Поняття суб'єктів природних монополій та суміжних ринків. Органи, що здійснюють державне регулювання діяльності природних монополій.
41. Ліцензування господарської діяльності.
42. Використання прав інтелектуальної власності у сфері господарювання.
43. Правові засади приватизації державного і комунального майна.
44. Правові засади здійснення біржової торгівлі.
45. Правове регулювання фондового ринку.
46. Правове регулювання інноваційної діяльності.
47. Правове регулювання транспортної діяльності.
48. Правове регулювання господарської діяльності у сфері електроенергетики.
49. Правове регулювання електронної комерції.
50. Віртуальні активи: поняття, ознаки, особливості правового режиму.

2.3.2. Приблизний перелік питань з господарського процесуального права України

1. Місце господарського суду в системі органів судової влади України.
2. Проблемні питання визначення предмета господарського процесуального права.
3. Методи, які діють в господарському процесуальному праві.
4. Вплив міжнародного законодавства та рішень Європейського Суду на розвиток джерел господарського процесуального права.
5. Джерела господарського процесуального права.
6. Особливості господарських процесуальних відносин.
7. Визначення стадії господарського процесу.
8. Класифікація та характеристика стадій господарського процесу.
9. Особливості господарських процесуальних відносин.
10. Сутність принципу диспозитивності господарського судочинства.
11. Значення принципу змагальності господарського судочинства.
12. Принципи, забезпечення яких включає право на справедливий судовий розгляд.
13. Основні права та обов'язки судді господарського суду.
14. Підстави припинення повноважень суддів.
15. Проблемні питання щодо повноваження судді при вирішенні господарських спорів.
16. Різниця процесуального положення третіх осіб, що заявляють самостійні вимоги на предмет спору, та третіх осіб, що не заявляють самостійні вимоги на предмет спору.
17. Участь експерта в господарському процесі.
18. Види підсудності у господарському судочинстві.
19. Процесуальне положення представників сторін і третіх осіб в господарському процесі.
20. Зміст зловживання процесуальними правами.
21. Поняття предмета доказування в господарському судочинстві.
22. Види доказів у господарському процесі.
23. Заявник та боржник у наказному провадженні.
24. Визначення позову в господарському судочинстві.
25. Вимоги до змісту позовної заяви, що пред'являються ГПК України.
26. Охарактеризуйте порядок пред'явлення позовної заяви до господарського суду.
27. Підстави відмови у прийнятті позовної заяви господарським судом.
28. Підстави повернення господарським судом позовної заяви без розгляду.
29. Правила пред'явлення зустрічного позову.
30. Порядок врегулювання спору за участю судді.
31. Випадки припинення врегулювання спору за участю судді.
32. Обов'язки судді при розгляді справи.

33. Загальна характеристика проведення засідань суду першої інстанції при розгляді господарського спору.
34. Порядок оголошення рішення і набрання ним законної сили.
35. Значення перегляду судових рішень в апеляційному порядку як стадії судового процесу.
36. Підстави перегляду судових рішень господарських судів першої інстанції господарським апеляційним судом.
37. Значення касаційного провадження у господарському процесі.
38. Зміст стадії перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.
39. Значення стадії перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.
40. Судові рішення як об'єкт перегляду за нововиявленими або виключними обставинами.
41. Порушення провадження з перегляду судових актів за нововиявленими або виключними обставинами.
42. Порядок і термін подачі заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.
43. Загальна характеристика інституту виконання судових рішень.
44. Основні нормативні акти, що визначають порядок виконання судових рішень.
45. Учасники процесуальних правовідносин у виконавчому провадженні.
46. Норми законодавства, яке застосовується у вирішенні спорів за участю іноземних суб'єктів господарювання.
47. Компетенція господарських судів в Україні у справах за участю іноземних осіб.
48. Зміст і форма судового доручення про надання правової допомоги.
49. Вимоги, які зазначаються у судовому дорученні про надання правової допомоги.
50. Особливості виконання судових доручень.

2.4. Приблизний перелік питань з екологічного, земельного, аграрного, природоресурсного права України

1. Основні види державного управління у сфері охорони довкілля.
2. Сутність екологічного нормування.
3. Основні екологічні права громадян.
4. Сутність екологічного інформування.
5. Визначення поняття джерел екологічного права.
6. Основні види об'єктів екологічних правовідносин.
7. Визначення поняття екологічного ризику.
8. Визначення поняття екологічного правопорушення.
9. Сутність спеціального природокористування.
10. Поняття та особливості права власності на природні ресурси.
11. Атмосферне повітря як об'єкт екологічного права.
12. Сутність екологічного податку.
13. Сутність стратегічної екологічної оцінки.
14. Особливості права власності на ліси.
15. Особливості оцінки впливу на довкілля.
16. Сутність екологічного контролю.
17. Поняття та види гарантій реалізації екологічних прав громадян.
18. Характеристика вод як об'єкта правового регулювання використання, відтворення та охорони.
19. Види та характеристика екологічних обов'язків громадян.
20. Сутність екологічного моніторингу.
21. Поняття, особливості та класифікація джерел земельного права.
22. Склад і цільове призначення земель України.
23. Контроль за використанням та охороною земель.
24. Порядок ведення Державного земельного кадастру.
25. Правове забезпечення зонування земель.
26. Право власності на землю Українського народу.
27. Право державної власності на землю: особливості об'єкта та суб'єктного складу.
28. Право комунальної власності на землю: особливості об'єкта та суб'єктного складу.
29. Право приватної власності на землю: особливості об'єкта та суб'єктного складу.
30. Особливості відчуження земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності.
31. Поняття та класифікація гарантій прав на землю.
32. Поняття та класифікація обмежень прав на землю.
33. Правовий режим особливо цінних земель.
34. Поняття, суб'єкти та об'єкти правової охорони земель.
35. Правове регулювання відновлення земель.
36. Загальна характеристика джерел аграрного права.

37. Суб'єкти аграрних правовідносин.
38. Органи державного регулювання сільського господарства.
39. Правове регулювання діяльності підсобних виробництв і промислів у сільськогосподарському підприємстві.
40. Поняття і види відповідальності в аграрному праві.
41. Правове регулювання використання тваринного світу в сільському господарстві.
42. Правове регулювання використання рослинного світу в сільському господарстві.
43. Правове регулювання племінної справи у тваринництві.
44. Правове регулювання бджільництва.
45. Правове регулювання виробництва рибної продукції.
46. Правове регулювання ветеринарної медицини.
47. Правова охорона прав на сорти рослин.
48. Правове регулювання насінництва.
49. Правове регулювання захисту рослин.
50. Правовий режим карантину у сільському господарстві.

2.5.1. Приблизний перелік питань цивільного, сімейного, житлового, спадкового, трудового права України

1. Поділ права на приватне і публічне.
2. Поняття цивільного права як приватного права.
3. Джерела цивільного права.
4. Поняття цивільного правовідношення. Елементи цивільного правовідношення.
5. Види цивільних правовідносин.
6. Поняття фізичної особи.
7. Цивільна правоздатність фізичної особи, її виникнення і припинення. Обсяг цивільної правоздатності фізичної особи.
8. Поняття юридичної особи приватного права та її ознаки.
9. Класифікація юридичних осіб.
10. Організаційно-правові форми юридичних осіб.
11. Поняття та види об'єктів цивільних прав.
12. Речі та їх класифікація.
13. Поняття, ознаки і класифікація особистих немайнових прав.
14. Поняття правочину та його ознаки. Види правочинів. Умови дійсності правочинів.
15. Форма вчинення правочину, її види.
16. Захист прав та інтересів малолітніх, неповнолітніх чи непрацездатних дітей при вчиненні правочину їх батьками (усиновлювачами).
17. Презумпція правомірності правочину.
18. Поняття здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків.
19. Поняття, ознаки та функції цивільно-правової відповідальності.
20. Строки та терміни у цивільному праві.
21. Загальна характеристика речового права. Види речових прав.
22. Правові особливості публічного, попереднього договорів та договору приєднання.
23. Право власності. Суб'єкти права власності.
24. Набуття та припинення права власності.
25. Загальна характеристика речових прав на чуже майно, їх види.
26. Право володіння чужим майном: суб'єкти, підстави виникнення та припинення.
27. Право обмеженого користування чужим майном (сервітут).
28. Поняття, загальна характеристика та функції зобов'язального права. Система зобов'язального права.
29. Поняття зобов'язання, його зміст та підстави виникнення. Суб'єкти у зобов'язанні.
30. Загальна характеристика видів забезпечення виконання зобов'язання (зобов'язань).
31. Правовий режим майна подружжя. Види правового режиму майна подружжя.

32. Спеціальний правовий режим корпоративних прав подружжя. Трансформація права спільної сумісної власності подружжя.
33. Розпорядження майном, що належить подружжю на праві спільної сумісної власності. Формування статутного капіталу. Збільшення статутного капіталу.
34. Правовий режим обігу акцій, набутих одним із подружжя.
35. Поняття житлового права, його предмет, метод правового регулювання житлового права.
36. Система житлового законодавства України. Житловий кодекс України.
37. Поняття житлового фонду України, його характеристика та призначення.
38. Користування жилими приміщеннями за договором найму у будинках державного, громадського та приватного житлового фонду; жилими приміщеннями спеціального призначення.
39. Користування жилими приміщеннями спеціального призначення. Нормативне регулювання порядку надання гуртожитків і користування ними.
40. Захист житлових прав у контексті застосування Європейської конвенції про захист прав людини.
41. Правові основи створення та функціонування об'єднання співвласників багатоквартирних будинків. Повноваження об'єднання співвласників та його статутних органів. Правовий статус та власність членів об'єднань.
42. Поняття і предмет спадкового права. Спадкові правовідносини.
43. Поняття і види спадкування. Склад спадщини.
44. Набуття спадщини. Способи та строки прийняття спадщини.
45. Трудове право, як самостійна галузь права. Предмет трудового права та відмежування трудових відносин від цивільних, цивільно-процесуальних, адміністративних, господарських відносин.
46. Трудовий договір, як юридичний факт, що породжує трудові відносини.
47. Підстави припинення трудового договору, їх юридичне значення.
48. Поняття трудової дисципліни. Методи і способи забезпечення трудової дисципліни
49. Поняття та види заробітної плати за трудовим правом.
50. Організація охорони праці на виробництві. Гарантії прав працівників на охорону праці.

2.5.2. Приблизний перелік питань з цивільного процесу України

1. Система принципів цивільного процесуального права.
2. Завдання цивільного судочинства.
3. Поняття та види учасників цивільного процесу.
4. Процесуальне становище сторін у цивільному процесі.
5. Повноваження судді на стадії відкриття провадження у цивільній справі.
6. Процесуальні повноваження судді під час підготовчого провадження.
7. Повноваження судді щодо забезпечення доказів та забезпечення позову.
8. Випадки участі органів державної влади та органів місцевого самоврядування в цивільному процесі.
9. Випадки застосування договірної та альтернативної підсудності.
10. Порядок передачі справи з одного суду до іншого.
11. Розподіл обов'язку доказування між сторонами.
12. Поняття та види доказів у цивільному процесі.
13. Процесуальні наслідки неподання доказів у встановлений строк.
14. Оцінка доказів судом за внутрішнім переконанням.
15. Засоби забезпечення доказів.
16. Завдання підготовчого провадження у цивільних справах.
17. Порядок судового розгляду справи.
18. Поняття та підстави окремого провадження.
19. Умови видачі судового наказу та підстави для його скасування.
20. Особливості розгляду справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення.
21. Поняття та види забезпечення позову.
22. Порядок розгляду заяви про забезпечення позову.
23. Мета та правові наслідки зустрічного забезпечення.
24. Підстави та порядок апеляційного оскарження судових рішень.
25. Процесуальні повноваження апеляційного суду.
26. Строки подання апеляційної скарги та порядок їх поновлення.
27. Касаційне провадження у цивільних справах.
28. Межі перегляду справи судом касаційної інстанції.
29. Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.
30. Умови набрання судовим рішенням законної сили.
31. Порядок виконання судових рішень.
32. Порядок оскарження дій та рішень державного або приватного виконавця.
33. Види процесуальних строків та порядок їх обчислення.
34. Порядок поновлення та продовження процесуальних строків.
35. Склад та порядок розподілу судових витрат.
36. Особливості розгляду цивільних справ з іноземним елементом.
37. Процесуальні права іноземців та іноземних організацій у цивільному процесі України.
38. Порядок визнання та виконання рішень іноземних судів в Україні.

39. Поняття електронного судочинства.
40. Можливості та порядок використання ЄСІТС у цивільному процесі.
41. Вимоги до допустимості та оцінки електронних доказів.
42. Заходи процесуального примусу.
43. Види відповідальності за зловживання процесуальними правами.
44. Форми судового контролю за виконанням рішень у цивільному процесі.
45. Роль та місце практики Європейського суду з прав людини в системі джерел цивільного процесуального права України.
46. Зміст статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод у контексті цивільного судочинства.
47. Поняття «право на справедливий суд» у розумінні практики ЄСПЛ.
48. Підхід ЄСПЛ до вимог «розумного строку» розгляду справи.
49. Стандарти доступу до суду, сформульовані в практиці ЄСПЛ.
50. Значення принципу «рівності сторін» у цивільному процесі у світлі рішень ЄСПЛ.

2.6. Приблизний перелік питань з адміністративного права України та адміністративного судочинства в Україні

1. Адміністративно-правові відносини: поняття і структура.
2. Адміністративне право як галузь права, законодавства, науки.
3. Суб'єкти адміністративного права: поняття, види, особливості адміністративно-правового статусу.
4. Публічне адміністрування як форма реалізації публічної влади. Види публічного адміністрування.
5. Публічний контроль: поняття, види і значення.
6. Органи виконавчої влади: поняття, система, адміністративно-правовий статус.
7. Публічний інтерес в адміністративному праві та його співвідношення з державним і приватним інтересом.
8. Відносини, що складають предмет адміністративного права, та їх відмежування від інших правових відносин.
9. Значення принципу верховенства права для регулювання адміністративно-правових відносин та його складові.
10. Джерела адміністративного права: види, юридична сила.
11. Значення для адміністративного права України юридичних актів ЄС. М'яке право.
12. Повноваження суб'єкта публічного адміністрування та способи їх набуття (наділення, перерозподіл, делегування).
13. Місце органів виконавчої влади в системі органів державної влади. Сутність виконавчо-розпорядчої діяльності.
14. Незалежні регулятори як адміністративні органи: види та загальна характеристика.
15. Місцеве самоврядування в Україні: основні риси, порядок створення, реорганізації та ліквідації.
16. Поняття, ознаки та види адміністративних послуг.
17. Значення адміністративного розсуду при застосуванні інструментів публічного адміністрування
18. Адміністративний акт: поняття, риси, зміст і форма.
19. Поняття, ознаки та види адміністративних договорів.
20. Контроль і нагляд як інструменти публічного адміністрування.
21. Поняття та характеристика адміністративного примусу. Особливості застосування заходів адміністративного примусу в умовах воєнного стану.
22. Співвідношення понять: «електронне врядування», «електронна держава», «електронна демократія», «електронний парламент», «електронний уряд», «електронний суд». Сутність і значення електронних публічних послуг.
23. Адміністративно-правовий режим: поняття, види, ознаки і зміст.
24. Сутність і види адміністративних процедур.
25. Поняття та ознаки адміністративної відповідальності, її відмежування від інших видів юридичної відповідальності.

26. Поняття, завдання та мета адміністративного судочинства.
27. Суб'єкти адміністративного судочинства, їх процесуальні права й обов'язки.
28. Адміністративна юрисдикція та її види (предметна, інстанційна, територіальна).
29. Склад суду. Відводи.
30. Адміністративна процесуальна правосуб'єктність. Зловживання процесуальними правами.
31. Участь у справі представника. Особи, які можуть та не можуть бути представниками.
32. Докази та доказування в адміністративному судочинстві: об'єкт і предмет доказування та особливості оцінювання доказів.
33. Поняття і зміст стадій адміністративного судочинства. Особливості позовного та спрощеного провадження.
34. Судові виклики та повідомлення, судові витрати: їх значення в контексті виконання завданням адміністративного судочинства.
35. Поняття процесуальних строків та їх значення в адміністративному судочинстві України.
36. Поняття та зміст заходів процесуального примусу. Їх види.
37. Забезпечення позову за адміністративним позовом.
38. Види та зміст заяв по суті справи.
39. Заяви з процесуальних питань.
40. Відкриття провадження в адміністративній справі. Об'єднання і роз'єднання позовів.
41. Підготовче провадження в суді першої інстанції: значення, мета і строк.
42. Розгляд справи по суті: завдання, строки і загальна характеристика.
43. Відкриття розгляду справи по суті як стадія судового процесу.
44. Особливості позовного провадження в окремих категоріях адміністративних справ.
45. Фіксування судового процесу.
46. Зупинення і закриття провадження у справі. Залишення позову без розгляду.
47. Поняття, значення і види судових рішень. Вимоги, яким вони повинні відповідати.
48. Апеляційне провадження як стадія перегляду судових рішень.
49. Відкриття касаційного провадження та його відмінність від стадії апеляційного провадження.
50. Документ. Документообіг. Електронний документообіг. Електронний цифровий підпис. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система.

2.7. Приблизний перелік питань з кримінального права та кримінального процесу України

1. Завдання, функції та принципи кримінального права.
2. Кримінальне право та суміжні галузі права.
3. Джерела кримінального права. Конституція України як джерело кримінального права.
4. Поняття та підстави кримінальної відповідальності.
5. Класифікація кримінальних правопорушень.
6. Об'єкт та об'єктивна сторона кримінальних правопорушень.
7. Суб'єкт та суб'єктивна сторона кримінальних правопорушень.
8. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі та просторі.
9. Поняття та значення співучасті у кримінальному правопорушенні. Види співучасників.
10. Обставини, що виключають злочинність діяння.
11. Звільнення від кримінальної відповідальності.
12. Поняття та види покарань, їх класифікація.
13. Обставини, що пом'якшують чи обтяжують покарання.
14. Звільнення від відбування покарання з випробуванням.
15. Повторність, сукупність та рецидив кримінальних правопорушень.
16. Поняття та види кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки України.
17. Кримінальні правопорушення проти життя.
18. Кримінальні правопорушення проти здоров'я.
19. Кримінальні правопорушення у сфері безпеки праці.
20. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.
21. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх осіб.
22. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності.
23. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності.
24. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи.
25. Кримінальні правопорушення проти довкілля.
26. Джерела кримінального процесуального права України. Застосування кримінально-процесуального закону за аналогією.
27. Реалізація засади верховенства права в кримінальному провадженні.
28. Рівність осіб перед законом і судом, як одна із загальних засад кримінального провадження.
29. Розумні строки як засада кримінального провадження.
30. Реалізація засади недоторканості житла та іншого володіння особи.
31. Засади диспозитивної в кримінальному провадженні.
32. Поняття доказів та їх класифікація. Недопустимість доказів.
33. Показання як джерело доказів, особливості їх оцінки.
34. Висновок експерта. Види експертиз за процесуальною ознакою.

35. Речові докази у кримінальному провадженні.
36. Засади забезпечення права на захист.
37. Презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини.
38. Поняття і види слідчих (розшукових) дій.
39. Поняття і види негласних слідчих (розшукових) дій.
40. Обшук: види, підстави та порядок проведення.
41. Огляд: види, підстави та порядок проведення.
42. Висновок експерта як джерело доказів.
43. Види запобіжних заходів.
44. Процесуальні витрати, їх поняття і види.
45. Підозрюваний і його процесуальне становище.
46. Захисник, його права та обов'язки у кримінальному процесі. Залучення захисника. Обов'язкова участь захисника.
47. Потерпілий і його представник, їх повноваження.
48. Цивільний позивач і цивільний відповідач у кримінальному провадженні, їх права та обов'язки.
49. Закриття кримінального провадження. Порядок звільнення особи від кримінальної відповідальності. Звернення до суду з обвинувальним актом.
50. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення.

3. Оцінювання вступного іспиту зі спеціальності здійснюється за такими критеріями:

Оцінка	Критерії оцінювання
180-200 балів – «відмінно»	Вступник виявив високий рівень концептуальних, теоретичних і методологічних знань. Відповіді Вступника засвідчують здатність до аналізу, відмінне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення, вказують на наявність фахових компетентностей.
160-179 балів – «добре»	Відповіді Вступника засвідчують у цілому високий рівень концептуальних, теоретичних і методологічних знань, здатність до їх аналізу та інтерпретації, належне володіння навичками логічного і послідовного викладу відповіді на питання.
140-159 балів – «задовільно»	Відповіді Вступника засвідчують задовільний рівень концептуальних, теоретичних і методологічних знань і здатності до їх засвоєння та інтерпретації, а також достатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу відповіді на питання.
Нижче 140 балів – «незадовільно»	Вступник не надав правильної та повної відповіді на жодне питання. Відповіді Вступника засвідчують незадовільний рівень засвоєння програмного матеріалу і здатності до його засвоєння та інтерпретації, недостатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу відповіді на питання.